

Seat
No.

PD-17

Total No. of Pages : 15

Shivaji University, Kolhapur
Ph.D. Entrance Examination, February- 2024

SOCIOLOGY

Sub. Code : 58774

Day and Date : Wednesday, 07-02-2024

Total Marks : 100

Time : 01.00 pm to 03.00 pm

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Each question carries 2 marks.
- 3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
- 4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.
- 5) Follow the instructions given on OMR Sheet.
- 6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
- 7) Only non programmable calculators are allowed.

Multiple Choice questions:

01 Which of the following is referred goals of social research ?

खालीलपैकी कोणते सामाजिक संशोधनाचे संदर्भित उद्दिष्ट आहेत ?

- | | |
|------------|---------|
| A. Backer | बॅकर |
| B. Manheim | मॅनहाइम |
| C. Bailey | बेली |
| D. Babbie | बॅबी |

02 Which of the following is not a type of Variables?

खालीलपैकी कोणता प्रकार व्हेरिएबल्सचा नाही?

- | | |
|---------------------------------|--------------------------|
| A. Dependent and independent | आश्रित आणि स्वतंत्र |
| B. Experimental and measure | प्रायोगिक आणि मोजमाप |
| C. Qualitative and Quantitative | गुणात्मक आणि परिमाणात्मक |
| D. Structure and un-structure | संरचित आणि असंरचित |

03 Which of the following types of questions addresses descriptive research?

वर्णनात्मक संशोधन, खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या प्रश्नांना संबोधित करते?

- | | |
|------------------|---------------|
| A. Who | कोण |
| B. What | कसे |
| C. When | केव्हा |
| D. All the above | वरीलपैकी सर्व |

04 Who said that, an observation method is more appropriate for studying lifestyles or sub-culture, practices, episodes, relationships, groups, organisation, settlements and roles, etc.

कोण म्हणाले की, जीवनशैली किंवा उप-संस्कृती, पद्धती, भाग, नातेसंबंध, गट, संघटना, सेटलमेंट आणि भूमिका इत्यादींचा अभ्यास करण्यासाठी निरीक्षण पद्धत अधिक योग्य आहे.

- | | |
|-----------------------|--------------------|
| A. Lofland | लोफ्लँड |
| B. Black and Champion | ब्लॅक आणि चॅम्पियन |
| C. Gellert | गेलर्ट |
| D. Gardner | गार्डनर |

05 Who is author of the book titled Research Methods?

- | | |
|------------------|------------------|
| A. Ram Ahuja | B. Earl Babbie |
| C. Pradip Aglave | D. Harry Johnson |

06. Which of the following is not a method of research?

खालीलपैकी कोणती संशोधन पध्दती नाही ?

- | | |
|-----------------------|-------------------------|
| A. Field study method | क्षेत्रीय अभ्यास पध्दती |
| B. Case Study method | व्यष्टी अध्ययन पध्दती |
| C. Historical Method | ऐतिहासिक पध्दती |
| D. Zero Method | शून्य पध्दती |

07 Which among the following is the main objective of the research?

खालीलपैकी संशोधनाचा मुख्य उद्देश कोणता आहे ?

- | | |
|---|---|
| A. To review the literature | साहित्याचा आढावा घेणे |
| B. To get an academic degree | शैक्षणिक पदवी मिळविण्यासाठी |
| C. To summarize what is already known | आधीच जात असलेल्या गोष्टींचा सारांश देण्यासाठी |
| D. To discover new facts or to make a fresh interpretation of known facts | नवीन तथ्ये शोधणे किंवा ज्ञात तथ्यांचा नवीन अर्थ लावणे |

08 Which of the following method used by M.N. Srinivas in studying the process of Sanskritisation?

- | | |
|------------------------|------------------|
| A. Observation | B. Questionary |
| C. Interview Scheduled | D. All the above |

09 Which of the following is not a source of primary data collection?

खालीलपैकी कोणता प्राथमिक तथ्य संकलनाचा स्रोत नाही ?

- | | |
|-------------------------|------------------|
| A. Questionnaire | प्रश्नावली |
| B. Observation | निरिक्षण |
| C. Interview Schedule | अनुसूची |
| D. Review of literature | साहित्याचा आढावा |

10 As per Burns, how many types of case studies are

बर्नस यांच्यानुसार व्यष्टी अध्ययनाचे प्रकार आहेत.

A. 2

B. 4.

C. 6.

D. 8.

11. The researcher begins the research with the few respondents who are known and available to him. Subsequently these respondents give other names who meet criterion of research who in turn give more new names, which is called,

संशोधक त्याच्या ओळखीच्या आणि उपलब्ध असलेल्या मोजक्या प्रतिसादकर्त्यांसह संशोधन सुरू करतो. त्यानंतर, हे प्रतिसादकर्ते इतर नावे देतात जे संशोधनाच्या निकषांची पूर्तता करतात आणि त्याऐवजी आणखी नवीन नावे देतात, ज्याला म्हणतात:

A. Random sampling

यादृच्छिक नमुना

B. Snowball sampling

स्नोबॉल नमुना

C. Stratified sampling

स्तरीत यादृच्छिक नमुना

D. Purposive sampling

हेतूपुरस्कर नमुना

12. Which of the following is a non-probability sample?

खालीलपैकी गैर-संभाव्यता नमुना कोणता आहे?

A. Quota sample

कोटा नमुना

B. Simple random sample

साधा यादृच्छिक नमुना

C. Purposive sample

उद्देशपूर्ण नमुना

D. (a) and (c)

(a) आणि (c)

13 Which of the following is not a type of data distribution?

खालीलपैकी तथ्य वितरणाचा कोणता प्रकार नाही?

A. Frequency

वारंवारीता

B. Percentage टक्केवारी

C. Theory

सिध्दांत

D. Cumulative संचिता

14. Which of the following research that aims at immediate application?
खालीलपैकी तत्काळ अर्ज करण्याचे उद्दिष्ट असलेले कोणते संशोधन आहे ?
- A. Action Research कृती संशोधन
B. Empirical Research अनुभवजन्य संशोधन
C. Conceptual Research संकल्पनात्मक संशोधन
D. Fundamental Research मूलभूत संशोधन
15. Which of the following is not a type of Chart?
खालीलपैकी कोणता आलेखाचा प्रकार नाही ?
- A. Line. रेखा
B. Area, क्षेत्रीय
C. Scatter, विखुरलेला
D. Bar बेर
16. Which of the following application is used for presentation?
सादरीकरणासाठी खालीलपैकी कोणता अनुप्रयोग वापरला जातो ?
- A. MS Word
B. MS Access
C. MS Excel
D. MS PowerPoint
17. Which is the following principle of the case study?
खालीलपैकी व्यष्टी अध्ययनाचे तत्व कोणते ?
- A. Use multiple sources अनेक स्रोत वापरता येतात.
B. It studies a typical case हे एका सामान्य प्रकरणाचा अभ्यास करते
C. Maintain a chain of evidence पुराव्याची साखळी ठेवता येते.
D. All above वरीलपैकी सर्व

18. Which of the following sampling type not Includes in Non-probability sampling method?

खालीलपैकी कोणता नमुन्याचा प्रकार गैर-संभाव्यता नमुनामध्ये समाविष्ट नाही ?

- A. Convenience सोयीस्कर नमुना
- B. Purposive सहेतुक
- C. Snowball स्नो बॉल
- D. Systematic व्यवस्थाबद्ध

19. Who search chi-square test?

काई-स्केअर चाचणीचा शोध कोणी लावला ?

- A. Chaudhari चौधरी
- B. Colings कॉलिंग
- C. Karl Pearson कार्ल पीअरसन
- D. Lemert लेमर्ट

20. Who is an author of book titled 'The Practice of Social Research' ?

The practice of Social Research या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

- A. Earl Babbie अर्ल बेबी
- B. Ram Ahuja राम आहुजा
- C. Paramjitsingh Judge परमजितसिंह जज
- D. Burns Robert बर्न्स रॉबर्ट

21. A clear topic, a review of literature, a research design, analysed data and conclusions and findings these five basic ingredients have been pointed for the

एक स्पष्ट विषय, साहित्याचा आढावा, संशोधन रचना, विश्लेषण केलेली तथ्ये आणि निष्कर्ष या पाच मूलभूत घटकांसाठी निर्देश दिले आहेत.

- | | |
|--------------------------|---------------------|
| A. Articles | लेख |
| B. Professional audience | व्यावसायिक प्रेक्षक |
| C. Research project | संशोधन प्रकल्प |
| D. Mass media | मास मीडिया |

22. Which element is not relevant to stages in analysis?

कोणता घटक विश्लेषणातील टप्प्यांशी संबंधित नाही ?

- | | |
|---------------------------|-----------------|
| A. Frequency distribution | वारंवारता वितरण |
| B. Categorization | वर्गीकरण |
| C. Measurement | मोजमाप |
| D. Graph | आलेख |

23. Which of the following is not a method of average calculation?

खालील पैकी कोणती सरासरी मापनाची पध्दत नाही ?

- | | | | |
|----------------|---------|-----------|--------|
| A. Mean | मध्य | B. Mode | बहुलक |
| C. Correlation | सहसंबंध | D. Medium | मध्यमा |

24. What is the median of marks obtained by the students in 'Methodology of Social research' 19, 22, 22, 27, 27, 28, 31, 34, 39, 40, 43, 46, 46?

‘सामाजिक संशोधनाची पध्दत वापरून’ १९, २२, २२, २७, २७, २८, ३१, ३४, ३९, ४०, ४३, ४६, ४६ मधील विद्यार्थ्यांनी मिळविलेल्या गुणांचा मध्यांक काय आहे ?

- | | |
|-------|-------|
| A. 28 | B. 31 |
| C. 34 | D. 39 |

25. Which type of scale measures, the distance between each of the numbers or units on the scale is equal and the direction?

कोणत्या प्रकारचे मापन, समान स्केलवरील प्रत्येक संख्या किंवा एककांमधील अंतर आणि दिशा मोजते ?

A. Interval scale

इंटरवल स्केल

B. Ordinal scale

ऑर्डिनल स्केल

C. Ratio scale

गुणोत्तर स्केल

D. Nominal scale

नाममात्र स्केल

26. Which one of the following statement is not reflective of conflict perspective?

खालिलपैकी कोणते विधान हे संघर्षात्मक दृष्टीकोन प्रतिबिंबित करत नाही ?

A) Society as a struggle for resource and Power

शक्ति आणि स्रोत यासाठीचा संघर्ष म्हणजे समाज

B) Change is inevitable often beneficial and can be violent

परिवर्तन हे नेहमी टाळता न येणारे आणि नेहमीच फायदेशीर आणि हिंसक असू शकते

C) Society is viewed as a complex system of parts that interact to perform various necessary functions

समाज ही वेगवेगळ्या घटकांची गुंतागुंतीची व्यवस्था असून ती वेगवेगळी आवश्यक कार्ये पार पाडण्यासाठी कार्यरत असते

D) Conflict between classes determines social change.

वेगवेगळ्या वर्गातील संघर्ष हा सामाजिक परिवर्तन ठरवितो

27 Structural Functionalists describe society as:

संरचनात्मक-प्रकार्यवादयांचे मते समाज म्हणजे :

A) A complex network of interaction at micro-level

सूक्ष्म पातळीवरचे आंतरक्रियांचे गुंतागुंतीचे जाळे

B) A source of conflict, inequality, and alienation

संघर्ष, असमानता आणि परकेपणाचे स्रोत

C) an unstable structure of social relation

सामाजिक संबंधाची अस्थिर रचना

D) a normative framework of roles. and institutions

भूमिका आणि संस्थांची एक नियमनात्मक चौकट

28. In Which book Parsons has shown increasing interest in the interrelationships among the 28. four subsystems of action?

पार्सन्सने त्याच्या कोणत्या ग्रंथात क्रियेच्या चार उपव्यवस्थामधील वाढता सहसंबंध अधोरेखित केलेला आहे ?

A) The Structure of Social Action

B) The Social System

C) Economy and Society

D) Toward a General Theory of Action

29. Which term is used to denote, Common Subjective world among pluralities of Interacting Individuals?

अनेक आंतरक्रिया करीत असणारया व्यक्तींना समान असणारे वस्तुनिष्ठजग या करीता कोणती संकल्पना वापरली जाते ?

A) Counsciousness जाणीव

B) Subjectivism व्यक्तिवाद

C) Interactionism आंतरक्रियावाद

D) Intersubjectivity आंतरव्यक्तिगतता

30. The Organization, 'The Institute of Social Research, was founded in Frankfurt, Germany is associated with....

जर्मनी येथील फ्रंकफर्ट या ठिकाणी स्थापन झालेली दि इन्सिट्यूट आफ सोशल रिसर्च ही संस्था संबंधित आहे ?

- | | |
|-----------------------|-----------------------|
| A) Neo-Functionalism | प्रकार्यवाद |
| B) Critical Theory | चिकित्सक सिद्धांत |
| C) Post Structuralism | उत्तर संरचनावाद |
| D) Ethnomethodology | लोकान्वयपद्धतीशास्त्र |

31. Which American Structuralist has distinguished three types of sign, The Icon Sign, The Index Sign and The Symbol Sign.

कोणत्या अमेरिकन संरचनावादयाने आयकॉन चिन्ह, इन्डेक्स चिन्ह आणि प्रतिक चिन्ह या तीन चिन्हांमध्ये फरक केलेला आहे ?

- | | |
|------------------------|-----------------------|
| A) C.P.Peirce | सी. पी. पेरसे |
| B) F. Saussure | एफ. सोसुरे |
| C) Claude Levi-Strauss | क्लॉट लेव्ही- स्ट्रॉस |
| D) Malinowski | मॅलोनोस्की |

32. Which Concept is associated with the quote, Human interaction operates to sustain a particular vision of reality'.

‘आंतरक्रियेद्वारा वास्तविकते विषयीचा विशिष्ट दृष्टीकोन टिकवून ठेवला जातो, या विधानाशी कोणती संकल्पना संबंधित आहे ?

- | | |
|-----------------|------------------------|
| A) Reflexivity | प्रतिबिंबितता |
| B) Indexicality | अर्याची संदर्भप्रधानता |
| C) Accounting | वर्णन सादरीकरण क्षमता |
| D) Accounts | वर्णन |

33. Modern Society is called as. "One Dimensional Society", Which critical thinker focused on it?

आधुनिक समाज हा एकमितीय समाज असतो कोणत्या चिकित्सक सिध्दातकाराने यावर प्रकाश टाकला आ-हे?

- | | |
|--------------------|-------------------|
| A) George Lukacs | जॉर्ज ल्यूकास |
| B) Herbert Marcuse | हर्बर्ट मारकूझ |
| C) Antonio Gramsci | अन्तोनियो ग्रामसी |
| D) Jurgen Habermas | जर्गन हबरमास |

34. Who sought to restore the dialectic between the subjective and the objective aspects of social life?

सामाजिक जीवनातील व्यक्तिनिष्ठ आणि वस्तुनिष्ठ पैलूंमधील द्वंद्वात्मक पुनर्संचयित करण्याचा प्रयत्न कोणी केला ?

- | | |
|-----------------------------|-----------------------|
| a) Structural-Functionalist | संरचनात्मक कार्यवाद |
| b) Phenomenologist | प्रघटनशास्त्र |
| c) Hegelian Marxist | हेगेलचा मार्क्सवाद |
| d) Ethno methodologist | लोकान्वयपध्दतीशास्त्र |

35. Which of the following is not one of the four basic stages of what Mead calls "the act"?

मीड यांच्यामते कृतीच्या चार मुलभूत टप्प्यांपैकी खालीलपैकी कोणता एक टप्पा नाही ?

- | | |
|------------------------|--------------------|
| a) Impulse | आवेग |
| b) Perception | ग्रहण करणे |
| c) Manipulation | हाताळणे |
| d) Significant symbols | उपयुक्तीक सांकेतिक |

40. According to Pareto what is the reason for circulation of elites?

परेटो यांच्या मते श्रेष्ठीजनांच्या अभिसरणासाठी कारणे कोणती आहेत ?

- | | |
|-------------------------------|-----------------|
| a. Due to financial loss | आर्थिक ऱ्हास |
| b. Due to political loss | राजकीय ऱ्हास |
| c. Due to loss of educational | शैक्षणिक ऱ्हास |
| d. Due to loss of qualities | गुणवत्तेचा -हास |

41. According to Durkheim, anomic suicide occurs when

डुरखाईम यांच्यामते प्रमाणशून्य आत्महत्या कधी संभवते ?

- a) A person is too much Integrated with the society
एखादा व्यक्ती समाजाशी अति एकरूप असतो
- b) A person feels too much regulated
एखादा व्यक्ती अति नियंत्रित असल्याचे अनुभवतो
- c) A person feels totally detached from the society
एखादा व्यक्ती समाजातून पूर्णपणे अलिप्त झालेला असतो
- D) A person feels too much happy
एखादा व्यक्ती खूप आनंदी असतो

42. Hindi language is under which language family?

हिंदी भाषा कोणत्या भाषा परिवारांतर्गत येते ?

- | | |
|-------------------|------------------|
| A. Dravidian | द्रविडीयन |
| B. Sino-Tibetan | सिनो-तिबेटीयन |
| C. Indo-Aryan | इंडो-आर्यन |
| D. Austro-Asiatic | ऑस्ट्रो-एशियाटिक |

43. Who introduced the term 'Totemism' to explain Tribal Religion?
आदिवासी धर्माचे स्पष्टीकरण देण्यासाठी 'टोटेमिझम' ही संज्ञा कोणी प्रचलित केली?
- A. Edward Tylor एडवर्ड टायलर
B. Max Mueller मॅक्स म्युलर
C. James Frazer जेम्स फ्रेडर
D. Max Weber मॅक्स वेबर
44. Who given racial classification of peoples of India?
भारतातील लोकांचे वांशिक वर्गीकरण कोणी केले?
- A. G. S. Ghurye जी. एस. घुर्ये
B. A. R. Desai ए. आर. देसाई
C. D. P. Mukherji डी. पी. मुखर्जी
D. B. S. Guha बी. एस. गुहा
45. The Constitution of India has approved official languages.
भारतीय संविधानाने भाषांना अधिकृत मान्यता दिली आहे
- A. 22 B. 20
C. 24 D. 25
46. Who is the author of the Book 'Caste in Modern India and Other Essays'?
'Caste in Modern India and Other Essays' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
- A. G. S. Ghurye जी. एस. घुर्ये
B. A. R. Desai ए. आर. देसाई
C. D. P. Mukherji डी. पी. मुखर्जी
D. M. N. Shrinivas एम. एन. श्रीनिवास

47. Which book written by Louis Dumont?

लुई ड्युमॉन्ट यांनी कोणते पुस्तक लिहिले ?

- A. Tribal Culture in India
- B. Village India
- C. Hierarchy and Marriage Alliance in South India
- D. Social Change in Modern India

48. Who introduced concept of Pure and Impure regarding study of Indian Society?

भारतीय समाजाच्या अभ्यासाबाबत शुद्ध आणि अशुद्ध संकल्पना कोणी मांडली ?

- A. Iravati Karve इरावती कर्वे
- B. Nirmal Kumar Bose निर्मल कुमार बोस
- C. Louis Dumont लुई ड्युमॉन्ट
- D. Yogendra Singh योगेंद्र सिंग

49. Who among the following is known as a Structural-Functionalist?

संरचनात्मक कार्यवादी म्हणून खालीलपैकी कोणाला ओळखले जाते ?

- A. B. K. Sarkar बी. के. सरकार
- B. Radhakamal Mukharji राधाकमल मुखर्जी
- C. M. N. Shrinivas एम. एन. श्रीनिवास
- D. A. R. Desai ए. आर. देसाई

50. Who among following is used the concept of "Tribe-Caste and tribe-peasant continuum"?

खालीलपैकी कोणी 'जमाती-जात आणि जमाती शेतकरी सातत्य' ही संकल्पना वापरली आहे ?

- A. B. K. Sarkar बी. के. सरकार
- B. Radhakamal Mukharji राधाकमल मुखर्जी
- C. Surjit Sinha सुरजित सिन्हा
- D. A. R. Desai ए. आर. देसाई

